

GEBRUIKSAANWIJZING
WERKBAK

HANDELMAATSCHAPPIJ VLIERODAM B.V.
NIJVERHEIDSWEG 21

POSTBUS 827

3160 AA RHOON

010 - 5018000

010 – 5013843

www.vlierodam.nl

HANDELMAATSCHAPPIJ VLIERODAM B.V.

Nijverheidsweg 21 , 3160 AA Rhoon NL

Phone +31 10 5018000

www.vlierodam.nl

VOORSCHRIFTEN T.A.V. HET GEBRUIK VAN EEN WERKBAK

HANGENDE AAN EEN MOBIELE KRAAN

Gebruikershandleiding (dient in werkbak aanwezig te zijn):

- Er mag alleen een werkbak worden gebruikt die speciaal is bestemd en ingericht om, hangende in een mobiele kraan personen te verplaatsen en te voorzien van een veilige standplaats. Uit- of instappen op hoger / lager gelegen plaats is **niet** toegestaan. De werkbak moet in een goede staat verkeren en met behulp van deugdelijk hijsgereedschap in de mobiele kraan hangen. De werkbak moet tegen onverhoeds uitlichten uit de mobiele kraan beveiligd zijn.
- Gebruik is uitsluitend toegestaan indien het technisch of economisch niet haalbaar is om meer geschikte middelen in te zetten voor de werkzaamheden, hetgeen ter beoordeling en onder verantwoording van de werkgever is. Voor het gebruik van een werkbak, hangende aan een mobiele kraan als transportmiddel, moet vooraf een risico inventarisatie en –evaluatie worden uitgevoerd. Dit is vooral van belang wanneer personen naar een moeilijk bereikbare plaats worden gebracht om, daar aangekomen, de werkbak te verlaten. Op basis van deze RIE kunnen de werkzaamheden uitgevoerd worden. Een rapportage van deze RIE dient op het werk bekend te zijn en aanwezig te zijn. Tevens dient voor elk gebruik de bij de werkbak behorende checklist te worden ingevuld. Voor elke ingebruikname dient er een opstellingsinspectie van de drager (kraan) en de werkbak plaats te vinden.
- In de in een mobiele kraan hangende werkbak mogen zich geen personen beneden de leeftijd van 18 jaar bevinden, en het gebruik is uitsluitend voorbehouden aan bevoegde en voorgelichte personen. In de werkbak mogen zich niet meer personen bevinden dan waarvoor deze bestemd is.
- Een bewijs van onderzoek en beproeving voor de eerste ingebruikname door een deskundige dient altijd aanwezig te zijn. De werkbak met bevestigingsmiddelen dienen minstens eenmaal per jaar door een deskundige te worden geïnspecteerd en er dient een schriftelijk administratie te worden bijgehouden.
- Zich in de werkbak bevindende personen moeten een harnasgordel dragen met valdemper die direct aangelijnd moet zijn aan een voldoende sterk bevestigingspunt van de werkbak (bijvoorbeeld binnen railing werkbak). Tevens dient een veiligheidshelm gedragen te worden.
- Tussen de kraanbestuurder en de personen in de werkbak moet steeds rechtstreeks visueel contact mogelijk zijn. Daar waar visueel contact niet mogelijk is dienen passende maatregelen genomen te worden om de werkzaamheden toch veilig uit te voeren (bijvoorbeeld met behulp van portofoons).
- Tussen de machinist en de personen in de werkbak dienen duidelijke afspraken gemaakt te zijn (bijvoorbeeld eenduidige aanwijzingen t.a.v. hand/arm seinen en dergelijke). Aanwijzingen aan de kraanbestuurder mogen slechts door een en dezelfde persoon in de werkbak worden gegeven.
- Indien de communicatie dreigt te worden verstoord of er anderszins gevaar voor de personen in de werkbak ontstaat, moeten de werkzaamheden worden gestaakt.
- Indien er onvoldoende verlichting is voor goede onderlinge communicatie dient hierin te worden voorzien, anders moet er een verbod op werken te volgen.
- De werkbak mag niet worden gebruikt bij een windsnelheid van meer dan 7.0 m/s (windkracht 25 km/uur) en in ieder geval niet boven de windsnelheid, die als maximaal toelaatbaar voor de kraan in bedrijf geldt.
- De kraanbestuurder en de personen in de werkbak moeten duidelijk zijn geïnstrueerd over de gevaren en de wijze van handelen ter voorkoming van de gevaren. Hiertoe dient ook deze richtlijn (of een andersluidende instructie) ter plaatse aanwezig te zijn.
- De kraanbestuurder moet de werkbak altijd voorzichtig en met geringe snelheid verplaatsen. Hierbij moet worden voorkomen dat de werkbak ergens tegen aanloopt of anderszins schokken ondergaat. Voorts moet de werkbak onder alle omstandigheden vrij van de giek van de mobiele kraan hangen.
- Het aanpakken en afpakken van de werkbak dient op een veilige wijze plaats te vinden. In verband met de geringe stabiliteit van de vrijstaande werkbak mag dit niet plaatsvinden door het beklimmen van de werkbak. (Men dient het oog van de 4-sprong naast de werkbak te laten zakken zodat in- en afhaken veilig kan plaatsvinden).

HANDELMAATSCHAPPIJ VLIERODAM B.V.

Nijverheidsweg 21 , 3160 AA Rhoon NL

Phone +31 10 5018000

www.vlierodam.nl

- Voordat men in of uit de werkbak stapt, is het **noodzakelijk** dat de werkbak met de 4-sprong bevestigd is aan de kraan. Het is daarom **niet toegestaan** om de werkbak te betreden of te verlaten zonder dat aan bovenstaande regel is voldaan.
- Het in- of uitstappen op een hoger niveau dan wel op een lager niveau dan het niveau van aanvang van de werkzaamheden is verboden (slechts met een aanvullende risicoanalyse van de werkgever mag van bovenstaande worden afgeweken). Zolang er een werkbak in de mobiele kraan hangt mag de kraanbestuurder de bedieningsplaats van de kraan niet verlaten. Hij mag tegelijkertijd geen andere hijswerkzaamheden met de kraan verrichten (zoals bijvoorbeeld bij een hijskraan met een 'hoofd- en hulp hijsinrichting').
Opmerking: Bij het ontkoppelen van de 'hoofdhijs' kan gebruik gemaakt worden van een tweede lier met een werkbak (bijvoorbeeld over de hulpmast). De hoofdlier dient volledig ontlast te zijn. De kraan dient voor deze situatie geschikt te zijn.
- Met een mobiele kraan mag niet worden gereden als zich personen in de aan de kraan hangende werkbak bevinden, mits het een kraan op rails is, dan alleen op kruipsnelheid max. 2,5 km/u.
- Voorkomen moet worden dat de werkbak ongewilde bewegingen kan maken. Indien er een verbinding bestaat tussen de op hoogte hangende werkbak en de grond of een ander vast voorwerp (gebouw, schip, kraan en dergelijke), bijvoorbeeld door middel van een luchtslang of een stroomkabel, voor in de werkbak gebruikt gereedschap, moet worden zorg gedragen dat die verbinding voldoende lang is en vrij hangt, opdat verplaatsing van de werkbak niet wordt gehinderd, noch anderszins gevaar voor personen in de werkbak kan ontstaan.
- Tijdens het verrichten van werkzaamheden vanuit de werkbak moet deze, zo nodig tegen wegdraaien of uitwijken zijn geborgd. Hiertoe moeten permanent enige werplijnen in de werkbak aanwezig zijn. Deze lijnen moeten na gebruik worden opgeborgen in een daarvoor bestemde voorziening.
Opmerking: Gewezen wordt op het gevaar van het niet tijdig lossen van de werplijnen. Het verdient daarom aanbeveling de lijnen zodanig te bevestigen dat bij onverhoeds hijsen of vieren van de werkbak de verbinding wordt verbroken.
- Indien vanuit de werkbak brandgevaarlijke werkzaamheden (zoals lassen) worden verricht, moet een doelmatig brandblusapparaat in de werkbak aanwezig zijn. Aanbevolen wordt om de gas- en zuurstofflessen niet in de werkbak te plaatsen.
- De belading van een werkbak met personen, handgereedschap en/of materiaal, ten behoeve van de vanuit de werkbak te verrichten werkzaamheden, mag de werklast van de werkbak niet overschrijden. Het te vervoeren handgereedschap en/of materialen mogen niet buiten de werkbak uitsteken. Per persoon moet, inclusief handgereedschap, op ten minste 100 kg worden gerekend.
- De massa van de werkbak, vermeerderd met de max. werklast mag niet meer bedragen dan:
 - 75% van de hijslast bij een vast opgestelde of op een permanente kraanbaan opgestelde hijskraan
 - 25% van de hijslast bij overige kranen.

Elektrotechnische aanwijzingen:

Voor werkzaamheden in de nabijheid van onbeschermd, onder spanning staande elektriciteitsleidingen, moeten zodanige voorzieningen zijn getroffen dat deze werkzaamheden veilig uitgevoerd kunnen worden. De beheerder en/of eigenaar van die leidingen moet toestemming verlenen, voor zover de werkzaamheden worden verricht binnen de hieronder staande zones, te weten:

- 50 meter, bij hoogspanningsleidingen op stalen masten
- 25 meter, bij laagspanningsleidingen op houten masten
- 5 meter, bij contactleidingen van spoor- en tramwegen, alsmede van onder meer sprinter, metro en hijskranen.

Aan het gestelde in de norm **NEN 3140** 'Laagspanningsinstallaties - Bepalingen voor veilige werkzaamheden, inspectie en onderhoud' moet worden voldaan.

Het gebruik van verplaatsbaar elektrisch materieel en verplaatsbare leidingen moet bij werkzaamheden zoveel mogelijk worden vermeden. Indien dat niet mogelijk is, moet gebruik worden gemaakt van:

- Elektrisch materieel met ingebouwde voedingsbron
- Elektrisch materieel dat deel uitmaakt van een VZ-keten, zie 41 1.1 van **NEN 1010**, of
- Elektrisch materieel van klasse 11 dat deel uitmaakt van een S-keten (zie **NEN 1010**). Op deze S-keten mag slechts een machine of toestel zijn aangesloten.

Geldende voorschriften

De geldende voorschriften ten aanzien van het gebruik van een werkbak bestemd voor het vervoer van personen, zijn vermeld in het Arbobesluit, artikel 7.23, tweede lid en de Arbo beleidsregels 7.23, bijlage 1.

HANDELMAATSCHAPPIJ VLIERODAM B.V.

Nijverheidsweg 21 , 3160 AA Rhoon NL

Phone +31 10 5018000

www.vlierodam.nl

Geldende voorschriften ten aanzien van de te gebruiken mobiele kraan

- Het ophangen en verplaatsen van een werkbak waarin zich personen bevinden mag uitsluitend geschieden door middel van een mobiele kraan, die voldoet aan de in Nederland geldende wettelijke bepalingen. Dit moet blijken uit het kraanboek en de handleiding van de kraan. Voor kranen die na 1995 in gebruik genomen zijn, dient de kraan voorzien te zijn van CE-markering met de bijbehorende verklaring van overeenstemming.
 - Het gebruik van een drager (kraan) met de mogelijkheid van een **vrije val** (zakken op een wrijvingsriem) **is verboden**.
 - Het hijswerk van een mobiele kraan dat wordt gebruikt om een werkbak te verplaatsen, moet zijn uitgerust met zogenaamde automatische remmen, die niet uitgeschakeld kunnen worden.
 - De mobiele kraan moet worden bediend door een persoon die met de bediening van de kraan en met de aard van de werkzaamheden vertrouwd is. Deze persoon moet in het bezit zijn van een deskundigheidsbewijs mobiele kraan.
 - Direct voorafgaande aan het gebruik van een mobiele kraan voor het gestelde doel moet bij de kraan het volgende worden gecontroleerd:
 - De toestand van de hijskabel, de haak en/of het blok, kettingwerk en stroppen
 - De bevestiging en borging van de hijskabel aan de wartel c.q. hijshaak (dient controleerbaar te zijn)
 - De soepele werking van de wartel in het hijsblok
 - De massa van de werkbak vermeerderd met de max. werklust mag niet meer bedragen dan:
 - 75% van de hijslast bij vast opgestelde of op een permanente kraanbaan opgestelde kraan
- OF**
- 25% van de hijslast bij overige kranen.
 - De hijskabel moet ten minste eens per drie maanden worden gecontroleerd of zo dikwijls als redelijkerwijs noodzakelijk is ter waarborging van een veilig gebruik van de hijskabel. De controle van de hijskabel dient vermeld te zijn in het kraanboek.
 - De stempels moeten horizontaal en stabiel worden geplaatst en wel zodanig dat de stabiliteit voldoende is gewaarborgd.
 - Aanvullende eis uit de machinerichtlijn bijlage 6 van toepassing bij permanent gebruik:
 - Belastingbegrenzer
 - Bedieningsorgaan in de werkbak (vrijgave knop)
 - Ontwerp zodanig, dat de bak niet kan vallen of omslaan
 - Merktekens op de werkbak

Vervaltermijn garantie

De vervaltermijn van de garantie is 1 jaar.

Installatie

Instructies en voorschriften voor installeren, monteren afstellen

Het installeren, monteren en afstellen dient door een deskundig persoon plaats te vinden.

Gebruik

Ingebruikstelling

Voor de ingebruikstelling van de werkbak moeten er door de gebruiker en de kraan machinist afspraken worden gemaakt over de wijze waarop wordt gecommuniceerd. De wijze van communicatie moet doeltreffend zijn en de gebruikers moeten op de hoogte zijn van de wijze van gebruik van eventuele communicatie hulpmiddelen.

Alvorens met de werkzaamheden te beginnen dienen alle borgingen en bevestigingen te worden gecontroleerd op defecten. De werkbak dient aan de kraan te worden bevestigd door middel van de bijgeleverde viersprong of een andere gecertificeerde viersprong, met dezelfde specificaties.

Bedieningsinstructies en persoonlijke beschermingsmiddelen voor de gebruiker

Het bevestigen van de werkbak aan de kraan dient door een deskundig persoon te worden uitgevoerd. De bediening van de kraan dient door een deskundig kraanmachinist te worden uitgevoerd, deze dient in het bezit te zijn van een hijsbewijs en bij de kraan dienen de benodigde documenten aanwezig te zijn.

De persoonlijke beschermingsmiddelen die gebruikt dienen te worden bij het werken in een werkbak zijn: helm en valbeveiliging. De gebruiker dient deskundig te zijn in het gebruik van de beschermingsmiddelen.

Vereiste kennis en vaardigheden van de gebruiker

De gebruiker dient deskundig te zijn in het gebruik van communicatiemiddelen. Tevens dient de gebruiker deskundig te zijn of te zijn geïnstrueerd in het gebruik van de persoonlijke beschermingsmiddelen.

Potentiële gevaren voor omstanders tijdens gebruik

Tijdens het gebruik van de werkbak dient men rekening te houden met eventuele vallende voorwerpen en dient men omstanders en passanten op de hoogte te brengen van deze gevaren door middel van waarschuwingsaanduidingen op de grond onder de werkbak.

HANDELMAATSCHAPPIJ VLIERODAM B.V.

Nijverheidsweg 21 , 3160 AA Rhoon NL

Phone +31 10 5018000

www.vlierodam.nl

Aanvullende informatie

Te gebruiken hulpstukken, uitrustingsstukken

Bij het gebruiken van de werkbak moet men gebruik maken van de bijgeleverde gecertificeerde viersprong, van hoogwaardige stalen ketting.
Tevens dient men gebruik te maken van de goedgekeurde persoonlijke beschermingsmiddelen, te weten een helm en een harnasgordel.